

Idéblad

Tryggare och Männligare Göteborg vill lyfta fram olika exempel på trygghetsarbete som pågår i staden genom offentliga och privata aktörer, föreningar, eldsjälar och många andra. Tanken är att inspirera till nya trygghetsskapande processer.

..... Göteborgs centrala brottsförebyggande råd .....

TRYGGHETSFRÅGOR I SKOLAN

Trygghetsrådet på Nya Påvelundsskolan i stadsdelen Älvsborg i Göteborg träffas en gång i månaden för att diskutera - och hitta lösningar på - olika typer av trygghetsfrågor.

MÖTEN SOM LEDER TILL TRYGGARE SKOLA

I trygghetsrådet kan elever, föräldrar, politiker, skol- och fritidspersonal träffas – och se till att saker blir gjorda. Arbetssättet som uppstod i stadsdelen Älvsborg sprids nu vidare.

Tidig måndagsmorgon i Nya Påvelundsskolans fritidsgårdslokal i västra Göteborg. Ett tiotal personer i högst varierande åldrar har samlats till möte. På bordet står kaffe och saft. På dagordningen står en rad ärenden. Elevkaféet, skolavslutningen, den årliga kulturdagen och sjuornas läger är några.

De församlade utgör 7-9-skolans Trygghetsråd, en arbetsmodell som funnits i stadsdelen Älvsborg sedan 2004. En gång i månaden träffas representanter för eleverna, föräldrarna, skolledningen och fritidsverksamheten för att diskutera trygghetsfrågor. I den mån det är möjligt medverkar även en stadsdelspolitiker från varje block, och när ärendena så kräver bjuds polis och socialtjänst in.

– Det bästa är att det blir en direktkontakt, utan "mellanhänder", och det gör att saker verkligen

genomförs. Det var därför jag själv nappade på att vara med – för att det inte bara är prat, utan det händer något också, säger Amanda Coster, som går i nian och är en av tre elevrepresentanter i rådet.

Stina Wilson, föräldrarepresentant med en son i åttan, instämmer:

– Bra samverkan mellan föräldrar, skola och elever är oerhört viktig, särskilt som tonåren kan vara en jobbig period för många. Dessutom är detta ett bra sätt att sprida information i stadsdelen.

Anders Wallin, som tillsammans med Gunlög Valinder är rektor på Nya Påvelundsskolan, betonar att man i trygghetsrådet också kan fånga upp problem innan de hunnit växa sig för stora:

– Mycket av arbetet i skolan är långsiktigt och kan bli lite abstrakt, men genom rådet har vi ett etablerat samarbete och en bra dialog som gör det lättare att lösa konkreta frågor.

Arbetsformen uppstod när man inom stadsdelen under 2004 arbetade med inflytande- och demokratifrågor. Under en heldag med rubriken "Imagine Älvsborg" samlades alla åttor och nior tillsammans med sina lärare för att måla upp en vision av framtiden.

– Då märkte vi att det blev mycket fokus på just trygghetsfrågor. Det handlade om mörka hållplatser och annat i närmiljön, om att det förekom mycket alkohol i stadsdelen – inte minst vid skolavslutningar – och om mångfaldsfrågor, som att olika grupper ansågs ha olika status och att man kunde bli retad för att man exempelvis är hårdrockare, indiepopare eller hiphopare. Det kändes viktigt att gå vidare så att det inte bara blev en engångsgrej, och därför bildades trygghetsrådet, berättar Berit Lyberg, enhetschef för fritid och kultur i Älvsborg.

Och just inom områdena fysisk miljö, mångfald och alkoholfrågor gav också modellen relativt snabbt konkreta resultat:

Hållplatser och parkeringsplatser fick bättre belysning. Gruppmöten har minskats genom kultur dagar där företrädare för olika musikstilar har fått stå på scen och presentera sig själva, genom temadagar om rasism och workshops i samarbete med Världskulturmuseet.

Som ett sätt att lösa problemet med de stökiga skolavslutningarna skapades en "Beachfestival" på Fiskebäcksbadet med livemusik, grillning och

olika aktiviteter. I samband med detta arrangeras även en "nykterhetstävling", ett lotteri med attraktiva priser där man måste hålla sig nykter för att delta – alkoholtester görs under kvällen, och den som har druckit utesluts ur tävlingen.

En stor anledning till att Beachfestivalerna visade sig fungera effektivt mot ungdomsfylleriet var den höga föräldranärvaron. Som en följd av detta startades även vuxenvandringar, som sedan knoppades av och blev en separat, etablerad verksamhet i stadsdelen.

Berit Lyberg framhåller även föräldrarnas betydelse för Trygghetsrådet:

– När rådet startade var det en pappa som tog på sig mycket ansvar, och sedan dess har föräldrarna spelat en viktig roll. När några börjar engagera sig får de med sig fler, och då händer det saker.

Att modellen har visat sig så effektiv handlar även om rådets sammansättning – att alla skolans olika aktörer är representerade:

– Det gör att både stort och smått tas upp, och tas på allvar. Att politiker, skolledning och fritidsförvaltning finns med signalerar att detta är viktigt och gör att frågorna hamnar på rätt bord. Och att eleverna är med gör att problem som bara de själva känner till kan komma fram, säger Berit Lyberg.

Ett exempel på det sistnämnda är när det visade sig att de som går i de nybildade sjundeklasserna – som består av elever som tidigare har gått i olika skolor ute i stadsdelen – tyckte att det var svårt att få en bra samhörighet. Lösningen blev då ett gemensamt läger i början av terminen för att få ihop klassen som grupp.

Älvsborg har ett kontinuerligt samarbete med ytterligare fem stadsdelar i västra Göteborg – Södra skärgården, Frölunda, Högsbo, Tynnered och Askim. När Trygghetsrådsmodellen visade sig framgångsrik gav dessa förvaltningar gemensamt i uppdrag till Ola Cederblad, lärare på Nya Påvelundsskolan, att sprida arbetssättet vidare. Hittills har Fiskebäcksskolan i Älvsborg och Styrösökolan i Södra skärgården anammat metoden.

– Vi har samma sammansättning och upplägg som Älvsborg. Rådet är ett bra forum för att koppla ihop alla olika grupper. Tillsammans med skolmaten är nog trygghetsfrågor en av de saker som engagerar föräldrar mest, säger Styrösökolans rektor Anders Söderberg.

Elever, föräldrar, skolledning, politiker och fritidspersonal möts i Nya Påvelundsskolans trygghetsråd. Rektorn Gunlög Valinder, niondeklassaren Amanda Coster och föräldern Stina Wilson är tre av medlemmarna.

SÅ GJORDE VI

- Trygghetsråd i skolan är en arbetsmodell som 2004 började tillämpas på 7-9-skolan Nya Påvelundsskolan i stadsdelen Älvsborg i västra Göteborg. En gång i månaden träffas representanter för elever, föräldrar, skolläda och fritidsverksamhet för att diskutera trygghetsfrågor. I mån av möjlighet och behov medverkar även stadsdelspolitiker, polis och socialtjänst. Protokollen från rådets möten läggs ut på skolans hemsida.
- Metoden uppstod när man inom stadsdelen arbetade med inflytande- och demokratifrågor, och märkte att eleverna, när de skulle ge sin vision av framtidens Älvsborg, fokuserade mycket på trygghetsfrågor som närmiljö, alkoholproblematik och mångfald.
- Bland de konkreta förändringar som blivit följden av arbetet med trygghetsråd på Nya Påvelundsskolan finns bättre belysning på hållplatser och parkeringar, kultur- och temadagar för att minska gruppmötsättningar, klassläger för sjuorna för att öka gemenskapen, samt en "Beachfestival" i samband med skolavslutningar, med många närvarande vuxna och ett lotteri med attraktiva priser där nykterhet är en förutsättning för deltagande.
- På uppdrag av de sex stadsdelarna i västra Göteborg - Älvsborg, Södra skärgården, Frölunda, Högsbo, Tynnered och Askim - arbetade Ola Cederblad, lärare på Nya Påvelundsskolan, under

2007 med att informera om arbetssättet för att sprida det vidare. Hittills har Fiskebäcksskolan i Älvsborg och Styrskolan i Södra skärgården börjat med trygghetsråd.

SVÅRIGHETER

- Det kan vara svårt att nå alla sorters ungdomar, och få med sig fler än de som redan är engagerade i elevråd och liknande.
- Om arbetet blir alltför upphängt på ett fåtal eldsjälar kan det uppstå problem om dessa försvinner.

LÄRDOMAR

- Genom ett väl fungerande gemensamt forum för samverkan kan man uppnå mycket.
- Det är viktigt att skolpersonalen har med sig föräldrarna och barnen när det gäller problem och dess lösningar.
- Det viktigaste med verksamheten är att eleverna mår bra, känner sig trygga och sedda.

TIPS

- Börja med att ha en "framtidswerkstad", där ungdomarna får måla upp sina visioner.
- Att skolläda och politiker finns med i rådet är en viktig signal som visar att verksamheten har hög prioritet.
- Ta både stora och små frågor på allvar!
- Tanken är att förbättra och hitta lösningar - låt inte rådet bli ett forum för gnäll och ältande.
- Alla grupper måste få vara med. Uteslut ingen!

KONTAKT

- Berit Lyberg, chef fritid/kultur, Älvsborgs stadsdelsförvaltning: 031-366 10 70, berit.lyberg@alvsborg.goteborg.se
- Gunlög Valinder, rektor Nya Påvelundsskolan: 031-366 13 71, gunlog.valinder@alvsborg.goteborg.se
- Anders Wallin, rektor Nya Påvelundsskolan: 031-366 13 72, anders.wallin@alvsborg.goteborg.se
- Stina Wilson, föräldrarepresentant i Nya Påvelundsskolans trygghetsråd: stina@wilfast.se
- Anders Söderberg, rektor Styrskolan: 031-366 57 10, anders.soderberg@sodraskargarden.goteborg.se
- Borghild Håkansson, projektledare på Tryggare och Mänskligare Göteborg: 031-368 05 28, borghild.hakansson@stadshuset.goteborg.se